

Fundusze Europejskie

Wsparcie funduszami unijnymi województwa śląskiego w zakresie ochrony środowiska i rozwoju OZE

27 listopada 2024 r.

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Wybrane dokumenty regionalne kształtujące politykę ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie

(dokument w trakcie aktualizacji)

Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego
Regionalna polityka energetyczna do roku 2030

Program ochrony powietrza dla województwa śląskiego

Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030

Program usuwania azbestu z terenu województwa śląskiego do
roku 2032

Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata
2023-2028

(dokument w trakcie aktualizacji)

Terytorialny Plan Sprawiedliwej Transformacji
Województwa Śląskiego 2030

Wyzwania w obszarze środowiskowym stojące przed województwem śląskim

Wpływ produkcji energii oraz niskiej emisji na środowisko

Duża powierzchnia obszarów zdegradowanych i zdewastowanych, w tym przemysłowych

Zła jakość powietrza

Duża ilość wytwarzanych i nagromadzonych odpadów

Wpływ zmian klimatu na jakość życia i gospodarkę

Negatywne skutki hałasu dla jakości życia i zdrowia

Zagrożenie suszą, wyczerpanie zasobów wodnych, zanieczyszczenie wód powierzchniowych

Zjawiska wpływające negatywnie na zachowanie bioróżnorodności i georóżnorodności

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”

Zielone Śląskie

Cel strategiczny A

Województwo śląskie
regionem odpowiedzialnej
transformacji gospodarczej

Cel strategiczny B

Województwo śląskie
regionem przyjaznym dla
mieszkańca

Cel strategiczny C

Województwo śląskie
regionem wysokiej jakości
środowiska i przestrzeni

Cel strategiczny D

Województwo śląskie
regionem sprawnie
zarządzanym

Fundusze europejskie dla województwa śląskiego 2004-2027

2004 - 2006

€ 280 MLN

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
(Ministerstwo Rozwoju Regionalnego)

2007 - 2013

€ 1,712 MLD

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2007-2013

2014 - 2020

€ 3,530 MLD

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020

2021 - 2027

€ 5,139 MLD

Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027

ŁĄCZNIE

~ € 10,661 MLD

RPO WSL 2007-2013 – obszary wsparcia środowiska

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka odpadami

Czyste powietrze i OZE

Dziedzictwo przyrodnicze

Zarządzanie środowiskiem

€ ~180 MLN (EFRR)

RPO WSL 2014-2020 – obszary wsparcia środowiska

Nowe / wyodrębnione obszary wsparcia

Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka odpadami

Czyste powietrze i OZE

Ochrona różnorodności biologicznej

Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych

Niskoemisyjny transport miejski i efektywne oświetlenie

Wysokosprawna kogeneracja

Efektywność energetyczna i OZE w MŚP, infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej

€ ~1 MLD (EFRR)

FE SL 2021-2027 – obszary wsparcia środowiska (EFRR)

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna
Gospodarka odpadami komunalnymi oraz GOZ
OZE
Ochrona przyrody i bioróżnorodności
Wzmocnienie potencjału służb ratowniczych
Efektywność energetyczna budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i przedsiębiorstw

Nowe / wyodrębnione obszary wsparcia

Zakup taboru bezemisyjnego i niskoemisyjnego

Zrównoważona multimodalna mobilność miejska

Regionalne trasy rowerowe

Wsparcie dla klimatu

Rekultywacja terenów zdegradowanych

€ ~916 MLN (EFRR)

FE SL 2021-2027 – obszary wsparcia FST na cele środowiskowe

Rozwój energetyki rozproszonej w oparciu o OZE

Rekultywacja i ponowne wykorzystanie terenów przemysłowych

Poprawa mobilności mieszkańców regionu i spójności transportowej

Wykorzystanie endogenicznego potencjału podregionów górniczych

Poprawa stosunków wodnych na obszarze oddziaływania kopalń

Systemowe zarządzanie terenami przemysłowymi

Podregiony górnicze:

- katowicki
- bielski
- tyski
- rybnicki
- gliwicki
- bytomski
- sosnowiecki

€ ~743,5 MLN (FST)

Liczba projektów w obszarach środowiskowych

RPO WSL 2007-2013

268

RPO WSL 2014-2020

1305

FE SL 2021-2027

(program w trakcie wdrażania)

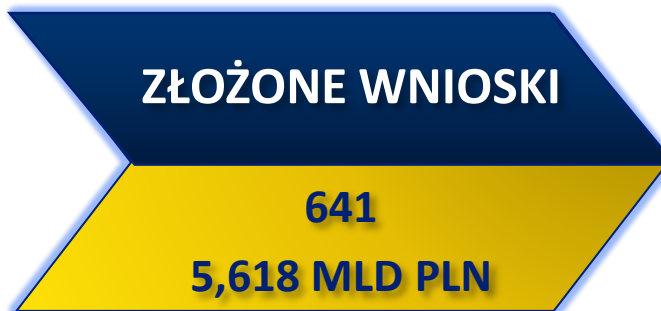

174*

FE SL 2021-2027 – stan wdrażania działań środowiskowych*

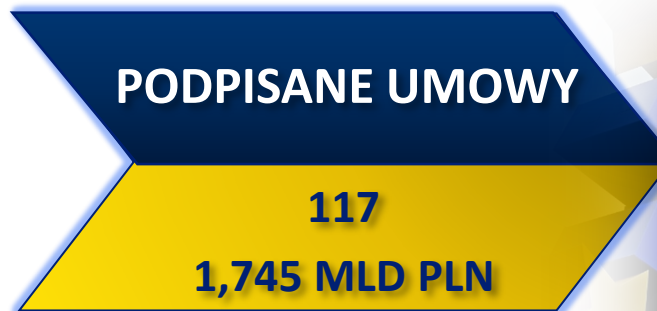
67% alokacji

78% alokacji

35% alokacji

24% alokacji

*Stan na dzień 18.11.2024

Wybrane efekty wdrażania programów

RPO WSL 2007-2013

Moc zainstalowana OZE	➔	29 MW
Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej	➔	48 tys. os.
Powierzchnia terenów zrehabilitowanych w wyniku realizacji projektów	➔	2,13 km²
Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych	➔	226 tys. os.

RPO WSL 2014-2020

Dodatkowa zdolność wytwarzania energii z OZE	➔	234,88 MW
Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych	➔	ok. 324 tys. t ekw. CO₂/rok
Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych	➔	351 mln kWh/rok
Masa wycofanych i unieszkodliwionych wyrobów zawierających azbest	➔	6273 t

FE SL 2021-2027 – wybrane docelowe wskaźniki programowe

Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej
(elektrycznej, ciepłej)

439 MW

Wytworzona energia odnawialna ogółem
(elektryczna, ciepła)

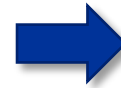
479 tys. MWh/rok

Budynki publiczne o lepszej charakterystyce
energetycznej

1,44 mln m²

Odpady poddane recyklingowi

85,76 tys. ton/rok

Powierzchnia wspieranych zrehabilitowanych gruntów

2888 ha

Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej

5,39 mln os.

Ochrona środowiska – dobre praktyki

Wspieranie czystego powietrza, OZE i efektywności energetycznej

Kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej # Elementy systemów ciepłowniczych
OZE # Wymiana/modernizacja źródeł ciepła # Przebudowa systemów wentylacji i klimatyzacji, itp.

Kompleksowa termomodernizacja Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 2 w Jastrzębiu Zdroju wraz z wymianą źródła ciepła (RPO WSL 2007-2013)

- Dofinansowanie III etapu prowadzonych przez Szpital od 2006 r. inwestycji termomodernizacyjnych
- Zabudowa pompy ciepła o mocy 716 kW z dolnym źródłem – 102 odwierty o głębokości 150 m każdy
- Modernizacja instalacji c.o., wentylacji mechanicznej, stacji wymienników
- Docieplenie części Bloku Zabiegowego z wymianą stolarki zewnętrznej

Gospodarka wodno-ściekowa

Sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych oraz kanalizacja deszczowa # Oczyszczalnie ścieków # Systemy zaopatrzenia w wodę # Zagospodarowanie osadów ściekowych, itp.

Budowa biologiczno-mechanicznej oczyszczalni ścieków dla aglomeracji Ożarówice (RPO WSL 2007-2013)

- Przyjmuje ścieki z gmin Ożarówice, Mierzęcice, sołectwa Bytnica położonego w granicach gminy Miasteczko Śląskie
- Cel: likwidacja zagrożeń wynikających z niekontrolowanego zrzutu ścieków – nieszczelnych szamb przydomowych, dzikich odprowadzeń do gruntu, rzek czy cieków powierzchniowych

Gospodarka wodno-ściekowa na obszarach wiejskich

Projekty realizowane przez jednostki sektora finansów publicznych # zaopatrzenie w wodę # odprowadzanie i oczyszczanie ścieków # Wysokie dofinansowanie – do 100%

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i 2014-2020 w województwie śląskim objętych dofinansowaniem zostało 280 projektów na kwotę blisko 463 milionów zł.

Projekt budowy sieci wodociągowej na obszarach wiejskich

Efekty rzeczowe zrealizowanych inwestycji:

- 441,03 km wybudowanych sieci kanalizacyjnych
- 197,18 km wybudowanych sieci wodociągowych
- 16 wybudowanych, zmodernizowanych oczyszczalni ścieków
- 91 wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków
- 9 wybudowane stacje uzdatniania wody + ujęcie wody

Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi

- # Projekty realizowane przez ŚZMiUW
- # remont wałów przeciwpowodziowych
- # budowa zbiorników wodnych
- # Wysokie dofinansowanie – do 100%

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w województwie śląskim objętych dofinansowaniem zostało 25 projektów na kwotę 45,8 milionów zł.

Budowa/remont wałów przeciwpowodziowych

Efekty rzeczowe zrealizowanych inwestycji:

- Budowa/remont wałów przeciwpowodziowych – 8 km
- Kształtowanie przekroju koryta rzek – 29,5 km
- Budowa/remont zbiorników wodnych – 4 szt.
- Budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych – 3 szt.

Gospodarka odpadami

Rozwój selektywnej zbiórki odpadów # Budowa i rozwój zakładów odzysku i unieszkodliwiania odpadów
Linie sortownicze na terenie zakładów zagospodarowania odpadów # Usuwanie azbestu # Instalacje do recyklingu i odzysku, itp.

Rozwój selektywnej zbiórki odpadów na terenie gmin Dąbrowa Górnicza, Siewierz i Sławków (RPO WSL 2007-2013)

- Przedsięwzięcie partnerskie realizowane w ramach RPO WSL 2007-2013
- Zakres rzeczowy: zakup pojemników oraz budowa stanowisk i punktów zbiórki odpadów
- Cele projektu: objęcie mieszkańców gmin systemem selektywnej zbiórki odpadów i podniesienie jej skuteczności, zapewnienie odzysku odpadów, eliminacja odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, minimalizacja kosztów gospodarki odpadami, itd.

Zarządzanie terenami zdegradowanymi

Infrastruktura monitorowania procesów transformacji # Przedsięwzięcia priorytetowe wskazane w Kontrakcie Programowym dla Województwa Śląskiego

Baza OPI-TPP 2.0/3.0 – baza terenów pogórnich i przemysłowych (RPO WSL 2014-2020 / FE SL 2021-2027)

- **wersja 2.0 (2020-2023):** baza terenów pogórnich; **wersja 3.0 (2023-2027):** aktualizacja/rozbudowa bazy terenów pogórnich, budowa bazy terenów przemysłowych
- Inwentaryzacja łącznie 10 000 ha terenów
- Efekty: wsparcie zarządzania przestrzenią w regionie, prowadzenia negocjacji z potencjalnymi inwestorami oraz pozyskiwania środków na rewitalizację tych terenów
- Baza tworzona przez Główny Instytut Górnictwa, zarządzana przez WODGiK

OZE dla odbiorców indywidualnych

Największe w kraju wsparcie w zakresie OZE dla odbiorców indywidualnych # Projekty parasolowe / grantowe – za pośrednictwem gmin # Montaż infrastruktury służącej do wytwarzania, dystrybucji i magazynowania energii z OZE, w tym instalacji fotowoltaicznych, kolektorów słonecznych, kotłów na biomasę oraz pomp ciepła w budynkach jednorodzinnych # Wysokie dofinansowanie – do 95%

Słoneczna Żywiecczyzna – inicjatywa 10 gmin powiatu żywieckiego (RPO WSL 2014-2020)

- łącznie 2274 instalacji fotowoltaicznych oraz 619 pomp ciepła
- Roczna produkcja energii elektrycznej: 13 236,76 MWhe/rok, roczna produkcja energii cieplnej: 7 516,29 MWht/rok
- Efekty: uniezależnienie od paliw kopalnych, poprawa jakości powietrza, redukcja niskiej emisji, podniesienie poziomu bezpieczeństwa energetycznego

Bezemisyjny transport

Zeroemisyjny tabor kolejowy # Autobusy elektryczne # Ścieżki rowerowe / velostrady # Centra przesiadkowe wraz z infrastrukturą towarzyszącą

Autobusy elektryczne w Metropolii (RPO WSL 2014-2020)

- Zakup 32 pojazdów elektrycznych wraz z 16 stacjami ładowania
- Efekty: zwiększenie atrakcyjności publicznego transportu miejskiego, poprawa jakości powietrza, obniżenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery
- Obecnie: uzupełnieniem jest projekt kluczowy „Zrównoważona, inteligentna mobilność”: zakup 10 autobusów elektrycznych i budowa 26 km velostrad; projekt partnerski z 6 miastami Aglomeracji

Ochrona przyrody

- # Ścieżki przyrodniczo-edukacyjne
- # Rewitalizacja obszarów wodnych
- # Ochrona siedlisk przyrodniczych
- # Tworzenie Centrów Edukacji Ekologicznej
- # Działania edukacyjne, np. kampanie

Zagłębiowski Park Linearny –
inicjatywa ekologiczna 7 gmin
wzdłuż doliny rzek Przemszy i Brynicy
(RPO WSL 2014-2020)

- łącznie 6 projektów dofinansowanych na ponad 56 mln zł z UE
- Efekty: atrakcyjne tereny zielone, ochrona bioróżnorodności, promocja postaw ekologicznych

Park Śląski

Największy w Polsce park miejski – pow. 600 ha # zielone płuca Śląska # Spółka Województwa Śląskiego

Modernizacja Parku Śląskiego

– inicjatywa obejmująca 20 powiązanych ze sobą zadań

- Ponad 200 mln zł z UE
- Finansowanie ze zwrotów unijnych pożyczek udzielanych w ramach Inicjatywy JESSICA w okresie 2007-2013
- Efekty: ożywienie i rewitalizacja wszystkich obszarów Parku
- Obecnie: uzupełnieniem jest projekt kluczowy „EKOPARK zielona perła Śląska” – ochrona przyrody, stworzenie Parkowego Centrum Bioróżnorodności

Uczelnie dla zielonej gospodarki

Infrastruktura szkolnictwa wyższego na potrzeby transformacji # Wsparcie z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji # 3 projekty kluczowe, dofinansowane ok. 78,7 mln euro

Śląskie Interdyscyplinarne Centrum Chemii – projekt Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (FE SL 2021-2027)

- Część planowanej Zielonej Strefy Nauki nad Rawą w Katowicach
- Efekty: powstanie infrastruktura do nauki na kierunkach związanych z OZE, zielonymi technologiami, zieloną chemią i zieloną energią.
- W ramach pozostałych projektów kluczowych:

Uniwersytet Śląski stworzy Centrum Biotechnologii i Bioróżnorodności w Katowicach, a Politechnika Śląska – Centrum Odnawialnych Źródeł Energii i Technologii Wodorowych w Rybniku

Biznes dla zielonej gospodarki

Innowacyjna infrastruktura wspierająca zieloną gospodarkę # Wsparcie z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji # 2 projekty kluczowe, dofinansowane ok. 44,7 mln euro

Kopalnia Wiedzy i Kompetencji w Żorach – projekt Miasta Żory na terenach pokopalnianych (FE SL 2021-2027)

- Efekty: powstanie innowacyjny ośrodek rozwoju rolnictwa ekologicznego – Centrum Innowacyjnego Rolnictwa Miejskiego (uprawy wertykalne, hydroponika, aquaponika i akwakultura)
- W ramach drugiego projektu kluczowego:

Tychy stworzą Hub Zielonej Gospodarki – obejmujący: Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości, Centrum Kompetencji Zawodowych oraz Centrum informacyjno-doradcze.

Województwo
Śląskie

Dziękuję za uwagę

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

mail: kancelaria@slaskie.pl